

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Versijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

EEN BELANGRIJKE GEBEURTENIS TE ANTWERPEN

Tentoonstelling van het Antwerps rechtsleven ter gelegenheid der viering van het 150-jarig bestaan der Rechtbank van eerste aanleg

De oprichting der rechtbanken van eerste aanleg tijdens het Frans bewind, nu 150 jaar geleden, is in verschillende rechterlijke middens van ons land herdacht geworden. Het is inderdaad een gebeurtenis van belang dat gedurende een zo lange periode, niet-tegenstaande twee wereldoorlogen en allerlei ingrijpende sociale hervormingen, onze rechtbanken van eerste aanleg, zonder noemenswaardige wijzigingen, ten onzent de spil gebleven zijn van de rechtsbedeling en dat ze gedurende al die tijd de zekere waarborg geweest zijn voor de toepassing der rechtsbeginselen die onze gemeenschap beheersen en het stevige schild van onze rechten en vrijheden.

Nergens in het land heeft echter deze viering een verhouding aangenomen zoals dit te Antwerpen het geval zal zijn. Binnen enkele dagen zal inderdaad dit 150-jarig bestaan in de Scheldestad herdacht worden door zeer belangrijke feestelijkheden, die ingericht worden in de schoot van de Antwerpse rechtswereld.

In de eerste plaats zal er op het Gerechtshof een uitgebreide tentoonstelling worden ingericht, gewijd aan de geschiedenis van het Antwerps rechtsleven. De opening van deze tentoonstelling zal voorafgegaan worden door een plechtige zitting in de zaal van het Assisenhof, zitting die zal bijgewoond worden door de Heer Minister van Justitie en verder zullen er gedurende de tijd dat de expositie open blijft enkele voordrachten worden ingericht in verband met het Antwerps rechtsleven in vroegere en in latere tijden.

Het zal voorzeker onze lezers interesseren enige details te vernemen over deze belangrijke gebeurtenis.

* * *

Het is niet de eerste maal dat in het Antwerps gerechtshof tentoonstellingen worden ingericht gewijd aan zekere sectoren van het rechterlijk leven. Zulks is o.a. gebeurd in het jaar 1900, wanneer op bescheiden schaal door de « Conférence du Jeune Barreau » een tentoonstelling van Ex Libris werd ingericht, en in veel belangrijker mate in het jaar 1911, wanneer dezelfde vereniging een « Exposition du document judiciaire » inrichtte, waarvan de catalogo, gedrukt op prachtig

Hollands papier een benijdenswaardige bibliophielische zeldzaamheid is geworden.

Deze vroegere pogingen worden echter volledig in de schaduw gesteld door het groots plan dat thans te Antwerpen zal verwezenlijkt worden.

Het ontstaan van dit plan is te danken aan het initiatief van twee uiterst verdienstelijke adjunct-griffiers der Rechtbank van eerste aanleg, de Heren Karel Laenens en Leon Leemans.

Wanneer in 1949 de op ruststelling van de Heer J. Castelein, Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, in uitzicht werd gesteld, hadden deze beide ambtenaren het plan opgevat aan de achtbare Voorzitter als afscheidsgeschenk van het personeel der griffie een boek aan te bieden, waarin de geschiedenis van het rechtsleven te Antwerpen zou zijn geschetst. Van het ogenblik dat zulks beslist was hebben de beide auteurs gedurende lange maanden onverpoosde zoekingen gedaan in de archieven der rechtbank zelve, in de archieven van stad, provincie en staat te Antwerpen, in talrijke musea en private verzamelingen en zij zijn er aldus toe gekomen een oneindige hoeveelheid merkwaardigheden en iconographisch materiaal te verzamelen waarmede het boek dat ze voorbereidden zou worden samengesteld en geïllustreerd. Dit boek is dan uitgegroeid tot een werk van uitzonderlijke betekenis. Het enige exemplaar dat aan de Heer Voorzitter Castelein werd overhandigd is van uit het oogpunt van de bibliophilie, van een onschatbare waarde en de illustraties, die het werk versieren, zijn van een weelderigheid en een overvloed die enig mogen genoemd worden.

Het is voorzeker te hopen dat dit zo belangrijk werk, dat ieder die betrokken is bij de rechtsbedeling in het Antwerpse zal willen bezitten, zo spoedig mogelijk in een gewone editie zal kunnen gepubliceerd worden.

Nu eenmaal zoveel documentatie verzameld was geworden, waarin de rechtsbedeling te Antwerpen van in de oudste tijden tot op onze dagen weerspiegeld is, werd er aan gedacht al dit materiaal in een grote tentoonstelling aan het Antwerps publiek en in de eerste plaats aan de Antwerpse rechtswereld voor te leggen.

De Heer Voorzitter der Rechtbank, M. H. Anthonis,

werd spoedig voor dit plan gewonnen en Mr F. Wittemans, archivaris der balie, spande zich in voor de verwezenlijking ervan met het zonnige en onstuimige optimisme dat zijn persoonlijkheid kenmerkt. Er werd een comité samengesteld onder leiding van de Heer Ch. Van Hal, onder-voorzitter der Rechtbank, waarin de Heer Substituut A. F. Van de Velde het parket van Antwerpen vertegenwoordigde en waarbij zich aansloten afgevaardigden van de Raad der Orde van Advocaten, alsook van de beide advocatenconferenties, de Vlaamse Conferentie der Balie en de Conférence du Jeune Barreau.

Het plan had echter niet kunnen verwezenlijkt worden zonder de zeer welwillende steun van het College van Burgemeester en Schepenen der stad Antwerpen, dat met de grootste bereidwilligheid de materiële organisatie van de tentoonstelling op zich nam, en van het Provinciebestuur, dat de organisateurs een milde geldelijke subsidie ter beschikking stelde.

Wanneer eenmaal de materiële kant van de onderneming verzekerd was heeft het inrichtingscomité zich met hardnekkigheid aan het werk gesteld en werden de stukken, die deel zouden uitmaken van de tentoonstelling, verzameld, waarbij de organisatoren steeds de grootste welwillendheid mochten ondervinden bij de Heren conservators van musea en archivariissen der verschillende archieven alsook bij talrijke particulieren. Op die wijze is men er toe gekomen een catalogoog samen te stellen van meer dan 500 nummers.

* * *

Wat zal er nu tentoongesteld worden?

In de eerste plaats kunstwerken, schilderijen en beeldhouwwerken, waarin symbolische of realistische scènes uit het rechtsleven te Antwerpen worden afgebeeld. Vermelden wij enkel dat tussen de tentoongestelde kunstwerken o.a. schilderijen van Jordaens, Breughel en Maarten De Vos zullen voorkomen.

Verder zullen in de tentoonstelling te zien zijn ontelbare gravuren en plaatwerken betreffende de plaatsen waar te Antwerpen, doorheen de geschiedenis, de rechtsbedeling is geschied, vanaf de oude Vierschaar tot aan het tegenwoordig Paleis van Justitie.

Er zullen ook een schat van oude documenten betreffende het Antwerps rechtsleven geëxposeerd worden, die gezamenlijk een merkwaardig beeld zullen geven van de uitoefening der rechtspraktijk in onze stad, onder de verschillende staatkundige regimes die wij gekend hebben. Bijzondere aandacht is besteed geworden aan de iconographie van de lokalen waarin van in de oudste tijden tot op heden te Antwerpen recht werd gesproken.

Ook de magistraten, die van de verschillende rechtbanken deel hebben uitgemaakt, zullen vertegenwoordigd zijn door schilderijen, gravuren of photo's, met allerlei herinneringen aan hun levensloop en hun rechterlijke activiteit.

De tentoonstelling zal echter niet uitsluitend een droog archivarisch karakter dragen. Een belangrijke sectie zal gewijd zijn aan het Antwerps gerecht in verband met de folkloré en vele zeldzame platen en tekeningen betreffende beruchte processen, liederen in verband met deze zaken, caricaturen e.z.m. zijn verzameld geworden.

Naast de activiteit van de rechtbank is er het departement gewijd aan de activiteit van de balie, met schilderijen of photo's van talrijke stafhouders, met herinneringen aan de vele manifestaties welke zich in de laatste 150 jaar in de schoot van de balie hebben voorgedaan waarbij zowel de plechtige hulde-

adressen ter gelegenheid van beroepsjubilea als de geestige spijskaarten op de confraternele banketten zullen te vinden zijn.

Verder wordt er een overvloed van documenten tentoongesteld betreffende het leven van de twee advocatengenootschappen, die aan de Antwerpse balie bestaan, de Vlaamse Conferentie der Balie en de Conférence du Jeune Barreau, herinneringen die voor al degenen, die in het rechtsleven staan, een passionant belang zullen hebben en waarin men zowel zal terugvinden de plechtige atmosfeer van de luisterrijke openingszittingen als de gezellige herinnering aan heerlijke uitstappen of lustige feestmalen.

Naast dit alles, dat hoofdzakelijk betrekking heeft op de uiterlijke vormen, waarin de rechtsbedeling geschiedde en op de personaliteiten die aan deze rechtsbedeling deelachtig zijn geweest, is er niet vergeten de gepaste aandacht te wijden aan de wetenschappelijke en artistieke geest die steeds aan de rechtbank te Antwerpen magistraten en advocaten heeft bezielend en die aanleiding geweest is tot de publicatie van zovele boeken en geschriften van de hand van Antwerpse juristen.

Er werd dan ook een bibliographie samengesteld van meer dan 600 nummers, waarin al de boeken en brochuren, — uit de laatste 150 jaar, — van de hand van Antwerpse magistraten en advocaten zijn vermeld. Men heeft zich hierbij moeten beperken tot de uitgegeven boekwerken en de in brochurevorm verschenen overdrukken uit tijdschriften, daar het niet mogelijk was verder in te gaan op het reusachtig aantal studies en artikelen in zovele periodieken door Antwerpse juristen gepubliceerd.

De vermelde 600 nummers, die zullen voorkomen in de catalogoog der tentoonstelling, tonen echter reeds op treffende wijze welke schat van wetenschappelijke kennis door Antwerpse juristen uitgewerkt is geworden en welk intens intellectueel leven voorkomt in de Antwerpse rechtswereld. Het is niet minder merkwaardig dat, naast de zeer belangrijke juridische werken, men tussen deze geschriften, ook oneindig veel publicaties vindt gewijd aan de letterkunde, aan de geschiedenis, de oudheidkunde en zelfs aan de muziek.

De verzameling der werken door Antwerpse magistraten en advocaten gepubliceerd is voorzeker wel het heerlijkste getuigenis van de zo hoogstaande eigenschappen die zoveel Antwerpse juristen kenmerken.

* * *

Al dit materiaal en al deze documentatie, die met zoveel liefde bijeengebracht werden, zullen thans van 18 tot 30 November te zien zijn in de tentoonstelling die in het Antwerps gerechtshof wordt ingericht.

Door de zorgen van het gemeentebestuur, onder de leiding van de Heer Fivez, hoofdbouwmeester der stad, wordt de wandelzaal van het gerechtshof in een grote tentoonstellingszaal herschapen, waar in vele kasten en vitrienen, al de voorwerpen zullen uitgesteld worden.

De opening van de tentoonstelling die zal plaats hebben op Zaterdag 18 November aanstaande om 3 uur, zal gepaard gaan met een plechtige zitting in de Assisenzaal van het Gerechtshof, zitting die zal opgeleusterd worden door de aanwezigheid van Zijne Excellentie de Heer Minister van Justitie L. Moyersoen. Op deze plechtige zitting zal het woord gevoerd worden door de Heer Anthonis, voorzitter der Rechtbank, de Heer C. Van der Planken, stafhouder der Balie. Ook zal de Heer Minister van Justitie zelf een toespraak houden. Verder wordt op deze zitting een voor-

dracht gehouden door Mr R. Victor over « De evolutie van het recht sedert 150 jaar ».

Onmiddellijk na deze plechtige zitting zal de tentoonstelling door de Heer Minister van Justitie geopend worden.

Vërder zullen nog in de loop van de twaalf dagen gedurende dewelke de tentoonstelling toegankelijk zal zijn voor het publiek, in de Assisenzaal twee voordrachten worden gehouden, de ene door de Heer Prof. Dr F. Blockmans, stadsarchivaris van Antwerpen, over « Het oude gerecht te Antwerpen » en de tweede door de Heer Baron Francis Delbeke, oud-advocaat der balie van Antwerpen, over « Mes vertes années. Quelques souvenirs professionnels ».

Het is stellig dat deze verschillende manifestaties en vooral de tentoonstelling zelve, die vrij voor het

publiek toegankelijk zal zijn, in het Antwerps leven een gebeurtenis van uitzonderlijk belang zullen uitmaken.

Er dient ook nog op gewezen dat de catalogoog der tentoonstelling een document zal zijn dat vele juristen blijvend zullen willen bezitten, daar onder de vele vermelde nummers een beknopt historisch commentaar wordt gegeven betreffende de tentoongestelde voorwerpen en deze catalogoog eveneens de bibliographie zal bevatten van de werken gepubliceerd door de Antwerpse magistraten en advocaten.

Wij twijfelen er niet aan dat niet alleen te Antwerpen doch ook in de juridische middens der andere steden deze tentoonstelling aan de juristen een groot belang zal inboezemen.

René Victor.

HET INTERNATIONAAL CONGRES VOOR PRIVAAT RECHT TE ROME

Te Rome werd van 8 tot 16 Juli 1950 een Internationaal Congres voor Privaat Recht gehouden. De inrichting geschiedde door het *Institut International pour l'unification du Droit privé*, gevestigd in de prachtige Romeinse villa Aldobrandini, via Panisperna; de Italiaanse Regering had haar patronaat verleend.

Hoewel Rome zelf als plaats voor een internationale juridische bijeenkomst ongetwijfeld aanbeveling verdient, kon de Juli-maand, als datum voor het Congres, zeker niet bijzonder goed verkozen voorkomen. De hitte heeft sommige belangstellenden afgeschrikt — en niet ten onrechte: regelmatig is de thermometer gedurende de congresdagen boven de 40° in de schaduw geklommen, hetgeen zelfs voor de Romeinen buitengewoon werd genoemd.

Niettegenstaande deze niet-gelukkige keuze van de datum, was de aanwezigheid nochtans zeer bevredigend. Uit de meest diverse landen waren vooraanstaande rechtsgeleerden samengekomen: Argentinië, Brazilië, Chili, Cuba, Ecuador, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Griekenland, Israël, Italië, Japan, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Syrië, Turkije, Venezuela, Verenigde Staten van Noord-Amerika, Zweden, Zwitserland waren vertegenwoordigd. Ook België telde vijf juristen op de lijst der deelnemers.

Wat vooreerst dient in het licht gesteld, was de voortreffelijke organisatie van het Congres. Voor internationale bijeenkomsten zijn de nauwgezette voorbereiding en de onberispelijke schikking, wezenlijke zaken. De inrichters van het Congres hebben deze taak op een uitstekende wijze vervuld, en het verblijf te Rome bij al de deelnemers tot een onvergetelijke herinnering aan gastvrijheid en vriendschappelijke betuiging weten te maken. Ook voor de talrijke Dames, die de congresleden vergezelden, was een comité werkzaam, dat voor geleid bezoek aan musea en uitstappen in de Romeinse omgeving heeft gezorgd.

Het hoofdthema van het Congres was een onderzoek van de voorwaarden waaronder het streven naar een groter rechtsgelijkheid kan worden begunstigd, op de diverse gebieden van het privaat recht. In dit algemeen raam, werden dan enkele bijzondere onderwerpen verkozen, waaraan wordt getoetst, in hoever in de verschillende landen, een soort gemeengoed van juridische begrippen, figuren en constructies kon worden waargenomen, die voor een gelijke rechtsevolutie in aanmerking kwam.

Als grote hulpmiddelen, om het proces van gelijk-schakeling van het privaat recht te begunstigen, wer-

den de volgende twee, als ware leidmotieven, voortdurend beklemtoond: de rechtsgeschiedenis, die de juridische evolutie in verband brengt met de gelijktijdige omstandigheden van ontstaan en ontwikkeling, en de geboorte van vele rechtsschikkingen begrijpelijk maakt; en vervolgens de rechtsvergelijking. Het eerste middel beweegt zich in de tijd, en ziet naar de verschillende eisen der verschillende tijdsomstandigheden. Het tweede middel verbreedt de horizon in de ruimte, en onderzoekt hoe voor gelijke behoeften of voor ten minste ongeveer gelijke behoeften een rechtsregeling in de verschillende rechtsgemeenschappen werd ontworpen. Beide middelen zijn de geschikste om de wetenschappelijke studie van het privaatrecht te bevorderen.

Men kan, naar onze overtuiging, niet genoeg aandacht vragen voor deze algemene methodologische opvattingen. Al wie bezorgd is om aan de rechtsgeleerdheid het wetenschappelijke karakter te behouden, moet er naar streven, de al-te-exclusieve professionele bezorgdheid in de voorbereiding of in de beoefening van de taak van de jurist te vermijden. Het recht is ongetwijfeld aangewezen op zijn toepassing, en de preciese kennis van het stellige recht in een bepaalde rechtsorganisatie is voor de pleitende jurist wel onmisbaar. Wil hij nochtans zijn vrije, brede en critische kijk op de bestaande rechtsregeling behouden, dan heeft hij nodig het hogere standpunt, waaruit het onderzoek naar het ontstaan en naar de gegrondheid van de rechtsinstellingen geschiedt. Deze wetenschappelijke bevrijding, uit de zorgen van de beroepsbedrijvigheid, geschiedt door belangstelling voor rechtsgeschiedenis en door een inzicht in de rechtsregelingen van het buitenland.

Er is terecht destijds over geklaagd, dat aan onze Belgische faculteiten der Rechtsgeleerdheid, bijna uitsluitend de zorg voor een degelijke beroepsvorming tot uitdrukking kwam. Alleen voor het Romeins Recht had men aandacht, en dan nog, alleen bijna in de maat, dat het Romeins Recht werd bezien in het perspectief van de behoorlijke beroepsvorming van de hedendaagse jurist. Al wie vóór twintig jaar aan onze Universiteiten tot doctor in de rechten werd opgeleid, bleef, inzake privaat recht, enkele zeldzame uitzonderingen niet te na gesproken, onwetend omtrent andere begrippen van rechtsgeschiedenis dan de Romeinse, en omtrent andere buitenlandse rechtsregelingen dan de Franse. Een gehele wereld bleef ongekend, onvermeld, onbesproken. Het is eerst door de nieuwe wet op het hoger onderwijs (1929) dat onder de keuzevakken op het programma van de Faculteiten der Rechtsgeleerd-

heid in België werden gebracht: de geschiedenis van het recht; het vergelijkend burgerlijk recht; en het vergelijkend handelsrecht. En het is eerst na de verlaamsing van enkele onzer Faculteiten, dat op een bewuste wijze, de Noord-Nederlandse literatuur binnen de horizon onzer juristen is gebracht. Ook hierdoor ontstond een verrijking.

Deze algemene beschouwingen brengen ons niet buiten de besluiten van het Internationaal Congres voor Privaat Recht; bij de deelnemers hebben immers al de rapporten de overtuiging versterkt dat in alle landen de belangstelling voor rechtsgeschiedenis en voor rechtsvergelijking dient aangemoedigd tot bevordering van het wetenschappelijke karakter der rechtsstudie, en ook tot bevordering van de gewenste gelijkenschakeling van de rechtsregelingen waar zulks mogelijk is.

Grote indruk hebben achtergelaten, de meesterlijke rede van Prof. Filippo Vassalli, decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Rome, over «De taak van de jurist in de uitbouw van de wetten»; de fijn-gestelde en merkwaardig gedocumenteerde toespraak van Prof. Joseph Harmel, lid van het Institut de France, professor aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Parijs, over «De vooruitzichten en de grenzen van de gelijkenschakeling van het privaatrecht»; alsook de slotrede van de voorzitter van het Institut International pour l'unification du Droit Privé, Zijne Excellentie Massimo Piloti, ere-eerste-voorzitter van de Rechtbank van Cassatie van Italië, over «De methode tot éénmaking van het Recht».

De bijzondere onderwerpen, die tijdens de congresdagen werden behandeld, steeds in het licht van gelijkenschakeling van het recht, waren:

— Het genot en de uitoefening van de burgerlijke rechten betreffende de nationaliteit. (Verslaggever: Prof. A. Verdoss, decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Wenen.)

— Mogelijkheden en grenzen van een gelijke reglementering van de auteursrechten op een universeel plan. (Verslaggever: Zwitsers Federaal Rechter Plinio Bolla.)

— Het verplicht karakter der contracten en zijn wijzigingen in de moderne rechtsregelingen. (Verslaggevers: Prof. Eduard Maurits Meyers, hoogleraar aan de Universiteit te Leiden, voorzitter van de Kon. Academie voor Wetenschappen van Nederland; en Prof. Clementina de San Tiago Dantos, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Rio de Janeiro.)

— Mogelijkheid voor het vestigen van een gelijke reglementering omtrent de verantwoordelijkheid van het vervoer in het licht van de diverse vervoermiddelen. (Verslaggevers: Directeur Dijkman van Gunst, van het Ministerie van Vervoer en van Waterstaat in Nederland; en Prof. Sjur Braekhus, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Oslo.)

— De invloed van het kerkelijk recht op de leer der contracten. (Verslaggever: Prof. Giuseppe Ermini, rector van de Universiteit te Puggia.)

— De invloed van het Oosters kerkelijk recht op het Byzantijns en postbyzantijns burgerlijk recht. (Verslaggever: Prof. Georges Petropoulos, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Athene.)

— Het begrip «trust» en zijn toepassingen in de diverse juridische systemen. (Verslaggevers: Prof. B. A. Wortley, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Manchester; Prof.

Pierre Lepaulle, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te Parijs.)

— Mogelijkheid om de gelijke rechtsregeling omtrent de wissel en de promesse, gehecht aan de Overeenkomst van Genève van 7 Juni 1930, te vervolledigen, rekening houdende met de beschikkingen van de «Bill of Exchange Act» in Groot-Brittannië, en met de «Negotiable Instruments Law» in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. (Verslaggevers: Prof. Hessel E. Ynfema, hoogleraar aan de Law School van de Universiteit te Michigan; en Prof. Tullio Ascarelli, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit te São-Paulo.)

— Grenzen aan de contractuele vrijheid in de reglementering van de arbeidsverhoudingen. (Verslaggever: Prof. Fernand Van Goethem, hoogleraar aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit te Leuven.)

In het raam van het Congres werd verder een bijeenkomst gehouden onder afgevaardigden van al de Instituten of andere groeperingen tot bevordering van de rechtsgelijkheid, ten einde al de ondernomen pogingen om het recht op het internationale plan te unificeren, tot een betere samenvatting te brengen.

Eén van de hoogtepunten van het Congres vormde de private audiëntie door Z. H. de Paus op Zaterdag, 15 Juli, in de zaal van het Consistorie van het Vaticaan aan de congressisten en hun familie toegestaan, hoewel het congres geen formeel-katholiek karakter vertoonde en er onder de congressisten talrijke niet-katholieke juristen waren. Bij al de aanwezigen heeft Z.H. Pius XII door zijn innemende vriendelijkheid, zijn diplomatieke hoffelijkheid en zijn onvergelijkkelijk prettige en onvergetelijke indruk achtergelaten. Ook zijn gelegenheidstoespraak was een mooi stuk, zonder banaliteit, noch geijkte beschouwingen. Het viel iedereen op dat Zijne Heiligheid, niettegenstaande de ongehoorde drukte van het Heilig Jaar te Rome, toch de tijd had gevonden om over het onderwerp van het Congres, de gelijkenschakeling van het privaatrecht, na te denken, en zijn mening daaromtrent mede te delen. Het was een warme aanbeveling.

De hedendaagse wereld wordt gekenmerkt door de vlugheid der verkeersmiddelen, die de wereld kleiner maken en de volken nader tot elkander brengen. Alles laat voorzien dat in de komende jaren emigratie en immigratie een demographische verschuiving zullen bewerken die belangrijker zijn zal dan deze die tijdens de jongste honderdvijftig jaar de twee delen van Amerika hebben aangedaan. Aan deze beweging moet een groter rechtsgelijkheid beantwoorden, hoewel niet wordt ontkend dat verschillende toestanden een verschillend aangepast recht op bepaalde punten kunnen wettigen. De overvloedige rechtsverschillen dienen vermeden door overleg en accoord. De huidige omstandigheden moedigen deze pogingen tot unificering aan. Aldus Z. H. Pius XII in zijn toespraak tot het Congres.

De Paus vond het ook gepast er aan te herinneren, dat de Roomse Kerk als sociaal organisme, zonder een bepaalde en stipte rechtsregeling niet kan bestaan. Daaruit blijkt de grote waardering voor het recht, die de Kerk steeds heeft betuigd. Ten slotte meende Zijne Heiligheid een betere erkenning te mogen vragen voor de fundamentele rechten van de mens, die, verklaarde Hij, als wezenlijke bestanddelen, van het algemeen welzijn der gemeenschap deel uitmaken, en die dus, in geen geval («en aucun cas») aan een zozegde staatsraison mogen opgeofferd worden. («Osservatore Romano», 17-18 Juli 1950. Tekst van de toespraak van Z. H. Paus Pius XII tot het Congres.)

Wanneer de verhandelingen van het Internationaal

Congres voor Privaat Recht te Rome binnenkort zullen verschijnen, zal iedere jurist zich kunnen overtuigen door de lectuur van de rapporten van de voorgelegde nota's en van de besprekingen, dat, tot bevordering van de unificering van het privaot recht, een uiterst-

belangwekkende bijdrage werd geleverd die vruchtbaar en duurzaam kan nawerken. De grondslag was stevig. De beginselen blijven richtinggevend.

F. VAN GOETHEM,
Hoogleraar te Leuven.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 28 Juni 1950.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. de Clippele.

Advocaat-Generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Advocaat : Mr della Faille d'Huysse.

Epuratie. — Toepasselijkheid van de epuratie-wetgeving op vreemdelingen. — Toepasselijkheid van art. 2/2° Epuratielwet op het lidmaatschap van niet in België werkende vreemde bewegingen.

Blijkens de omschrijving van het doel en van de aard van de vervallenverklaring van rechten, zoals die voorkomt in het Verslag aan de Regent, dat aan het Wetsbesluit van 19 September 1945 voorafgaat, zijn dat wetsbesluit en de epuratielwet van 14 Juni 1948 veiligheidswetten, die iedereen verbinden, die het Belgisch grondgebied bewoont, dus ook vreemdelingen. (art. 3 B.W.)

Art. 2/2° van de Epuratielwet slaat op het lidmaatschap van om het even welke beweging, waarvan algemeen bekend was, dat zij de politiek van de vijand bevorderde, ook al oefende zij haar activiteit niet in België uit en ook al is de toetreding buiten het Belgisch grondgebied geschied. (in casu lidmaatschap van de Nederlandse N.S.B.)

Hanssen M. t/ Procureur-Generaal te Gent.

Gelet op het bestreden arrest op 18 November 1949 gewezen door het Hof van Beroep te Gent ;

Over het eerste middel : schending van de artikelen 3, 7, 13 van het Burgerlijk Wetboek, 4, 5, 93, 97 van de Grondwet, van het wetsbesluit van 19 September 1945 betreffende de epuratie inzake burgertrouw, van de wet d.d. 14 Juni 1948 betreffende de epuratie inzake burgertrouw,

doordat het bestreden arrest beslist dat « alhoewel van Nederlandse nationaliteit » Hanssen Maria ten aanzien van de wet betreffende de epuratie, haar gedraging tussen 9 Mei 1940 en 9 Mei 1945 verantwoord moet, en eventueel op de lijst van de Krijgsauditeur dient te worden gehandhaafd ;

zulks terwijl de wetten betreffende de epuratie inzake burgertrouw geen straf- maar wel politieke wetten zijn, die slechts op de Belgen, de medeburgers, toepasselijk zijn, met het doel een vervallen-verklaring te doen uitspreken van het recht om aan het publieke leven van het land deel te nemen, wat de toepasselijkheid van de wet op vreemdelingen uitsluit ;

Overwegende dat het wetsbesluit van 19 September 1945 en de wet van 14 Juni 1948 betreffende de epuratie inzake burgertrouw weliswaar geen strafwetten zijn, doch dat zij evenmin politieke wetten zijn in de zin van wetten, die er alleen toe strekken politieke rechten te ontnemen ;

Overwegende echter dat het doel en de aard van de daarbij voorziene vervallenverklaring van sommige rechten bepaald zijn in het verslag aan de Regent, dat het wetsbesluit van 19 September 1945 voorafgaat ;

dat dit verslag, het doel van de vervallenverklaring bepalende, er op wijst dat zij wier ontrouwe houding het openbaar geweten verontwaardigd heeft, door een veiligheidsmaatregel van burgerlijke aard moeten geweerd worden uit de politieke gemeenschap, aan dewelke zij ontrouw zijn geweest, dat zij worden uitgesloten van hun opdrachten en dat sommige bedrijvigheden hun worden ontzegd ;

dat het verslag, de aard bepalende van deze vervallenverklaring, er aan herinnert dat de bij deze wet voorziene vervallenverklaring een maatregel is van nationale epuratie, die hoofdzakelijk van burgerlijke aard is en moet blijven ;

dat uit deze bepalingen van het verslag blijkt dat het wetsbesluit van 19 September 1945 en de wet van 14 Juni 1948 veiligheidswetten zijn ;

Overwegende dat een veiligheidswet al wie het grondgebied bewoont verbindt, dus ook vreemdelingen (art. 3, Burgerlijk Wetboek) ;

dat de in het middel aangehaalde wetten niet tengevolge hebben de vreemdelingen te beroven van de politieke rechten, toegekend aan de Belgen alleen, maar van een deel der burgerlijke rechten, hun toegekend bij art. 13' Burgerlijk Wetboek ;

dat deze vervallenverklaring ten gevolge heeft de wering uit de gemeenschap, aan dewelke zij ontrouw zijn geweest en jegens dewelke zij, toegelaten tot verblijf in België, verplichtingen van trouw hadden ;

dat zij door deze veiligheidsmaatregel uitgesloten worden van sommige opdrachten en bedrijvigheden, opgesomd in art. 123/6 van het strafwetboek ;

Waaruit volgt dat het middel ongegrond is ;

Over het tweede middel : schending van de artikelen 97 van de Grondwet ; 3, 11 en 13 van het Burgerlijk Wetboek ; 2 van het Wetsbesluit dd. 19 September 1945, betreffende de epuratie in zake burgertrouw, namelijk van de artikelen 2, 4 en 11 van de wet van 14 Juni 1948 betreffende de epuratie, doordat het bestreden arrest de inschrijving van eiseres op de door artikel 4 van de wet voorziene lijst goedkeurt en handhaaft om reden « dat zij onbetwistbaar blijken heeft gegeven van haar Duitsgezindheid » en dat « zij aangesloten was bij de N.S.B. », vereniging die niet voor de Belgische bevolking bestemd was en in België weinige aanhangers telde ;

Zulks terwijl de loutere « Duitsgezindheid » niet voorkomt onder de limitatief opgesomde redenen, waarom een persoon op de lijst mag ingeschreven worden en terwijl slechts het lidmaatschap van groeperingen, die een activiteit in België uitoefenden, door de wetgever als reden van inschrijving op de lijst voorzien wordt ;

doordat het bestreden arrest om op eiseres, die van Nederlandse nationaliteit is, het wetsbesluit en de wet betreffende de epuratie in zake burgertrouw toe te passen, het feit aanvoert, dat zij aangesloten was bij

de N.S.B.; die niet voor de Belgische bevolking bestemd was en slechts in Holland optrad;

zulks terwijl de Belgische wetten en de wetten van politie en veiligheid slechts op een vreemdeling toepasselijk zijn wegens feiten, die hij op het Belgisch grondgebied zou gepleegd hebben;

Over het eerste onderdeel:

Overwegende dat het bestreden arrest de beslissing motiveert niet alleen door de vaststelling dat aanlegster blijkend gegeven heeft van Duitsgezindheid, maar ook nog door deze andere vaststelling, dat aanlegster aangesloten was bij de N.S.B., vereniging die gericht was tegen de bondgenoten, anti-vaderlandse doeleinden beoogde en aldus de veiligheid in al de bezette gebieden in gevaar bracht;

dat deze tweede vaststelling de beslissing rechtvaardigt, daar zij wijst op de bestanddelen, voorzien bij art. 2/2° van de wet van 14 Juni 1948 op de epuratie;

Overwegende immers dat het in algemene bewoordingen gestelde art. 2/2° het lidmaatschap voorziet van om 't even welke beweging, wanneer het algemeen bekend was dat zij de politiek van de vijand in de hand werkte en dat deze bepaling niet beperkt is tot een lidmaatschap van een vereniging, die haar activiteit in België uitoefende;

dat wel integendeel art. 2 alinea 1 van het wetsbesluit van 19 September 1945 en van de wet van 14 Juni 1948 de vervallenverklaring van de in art. 123, 3, 6°, van het strafwetboek opgesomde rechten voorziet voor al wie, zelfs buiten het grondgebied van het Koninkrijk, toetreden is tot dergelijke bewegingen;

Over het tweede onderdeel:

Overwegende dat, zoals reeds uiteengezet in het antwoord op het eerste onderdeel, de wet de toetreding tot de groeperingen ten dienste van de vijand beoogt, zelfs wanneer die toetreding is geschied buiten het grondgebied van het Koninkrijk;

Waaruit volgt dat het tweede onderdeel van belang ontbloot en derhalve niet ontvankelijk is;

Om die redenen;

Verwerpt de voorziening,

Veroordeelt de aanlegster tot de kosten.

NOOT: Het arrest van het Hof te Gent, dd. 18 November 1949, verscheen in R.W. 1949/50, 1507.

Door bovenstaande beslissing heeft het Hof van Verbreking een oplossing gegeven aan een zeer betwist vraagstuk. Of de oplossing de goede is of niet, moeten wij hier niet bespreken. Zij bestaat. Doch wij willen toch aantekenen dat in de praktijk het aangenomen principe tot zeer zonderlinge gevolgen kan leiden.

De tekst van de wet zegt: «al wie zelfs buiten het grondgebied van het Koninkrijk». Had men willen bedoelen enkel de Belgen, dan ware deze tekst zeer gemakkelijk te begrijpen en te verrechtvaardigen.

Doch, aangenomen zijnde dat de tekst ook toepasselijk is op vreemdelingen, stellen zich onmiddellijk door de algemeenheid van de gebruikte woorden zeer merkwaardige problemen:

1°) Is dat artikel toepasselijk op Duitsers? Zij zijn ook vreemdelingen. Praktisch kennen wij gevallen waarin men de tekst op Duitsers heeft toegepast. Gemis aan burgertrouw tegenover de Belgische Staat vanwege Duitsers is nog al komisch.

2°) Volgens de tekst zou men al de vreemdelingen op de lijst kunnen plaatsen, zelfs degenen, die nooit een voet op het Belgisch grondgebied hebben gezet. B.V. al de Franse en Nederlandse collaborateurs, of zelfs al de Duitse nazis. Waarom niet? Waarom zou

men zich moeten beperken? De tekst is toch algemeen. Moest men zich beperken tot sommige categorieën, dan zou men iets toevoegen aan de wet. En hoe zich beperken?

a) Tot degenen die vertoefd hebben in België tijdens de bezetting? En quid dan met collaborateurs die zich later in België komen vestigen? Zij zouden bevoorwaard worden tegenover de Belgen, indien zij niet meer op de lijst zouden kunnen geplaatst worden. En dan zou men dus moeten zeggen, dat de woorden «zelfs buiten het grondgebied van het rijk» de Belgen bedoelt en niet de vreemdelingen.

b) Tot de onderdanen van geallieerde landen? Zodus zou een Turk lid mogen zijn van de De Vlag zonder sanctie, een Spanjaard van het V.N.V. Een Fransman niet.

Dat men aan dergelijke oplossingen moet denken, is niet de schuld van de rechters, doch wel van de wet, die op dat punt zeer onduidelijk is en niets voorzien heeft.

Men mag niet vergeten dat de wet in haar artikel vijf voorziet, dat degenen die geen woonplaats hadden in België en in het land terugkomen, op de lijst kunnen geplaatst worden binnen het jaar dat volgt op hun aankomst of terugkeer in het land.

Bewijs te meer volgens ons dat de wetgever enkel aan Belgen gedacht heeft, anderszins zou men moeten zeggen dat de krijgsauditeur ook de vreemdelingen, die in België zouden komen verblijven, op de lijst zou mogen plaatsen.

In verband daarmee is het ook misschien niet onnuttig te wijzen op het feit dat het ontnemen van rechten van territoriale aard is, zelfs voor het gemene recht, zelfs voor veroordeelden van het gemene recht. Dit wordt universeel aangenomen en het bewijs ervan wordt geleverd door de wetgever zelf. Inderdaad wanneer men sommige beroepen heeft willen verbieden aan personen, veroordeeld wegens sommige misdrijven, (beroep van bankier, beheerder van maatschappijen, wisselagenten enz.; aan veroordeelden wegens o.a. bankbreuk, aftruggelarij enz.) heeft men voorzien dat de veroordelingen wegens die misdrijven, uitgesproken in het buitenland, enkel gevolg zouden hebben in België, indien ze gehomologeerd zouden worden door het Hof van Beroep op vordering van het Openbaar ministerie.

Welnu het zelfde principe geldt voor de vervallenverklaringen van rechten, uitgesproken ingevolge de epuratielwetten.

Bijgevolg mag iemand, die in België krachtens toepassing van die wetten onbekwaam is om beheerder te zijn van vennootschappen, het wel zijn in het buitenland. Quid, indien die vreemde vennootschap werking heeft in België en bij voorbeeld zijn naam in een dagvaarding moet vermeld worden?

Iemand, die niet mag schrijven in België, mag in het buitenland schrijven in dagbladen en tijdschriften. Quid, indien deze publicaties in België verkocht of verspreid worden?

Dit alles toont aan hoe die speciale wetgeving te vlug en op onberedeneerde wijze tot stand is gekomen en hoe de moeilijkheden, die ze in de praktijk veroorzaakt, bijna onoplosbaar zijn.

W. van Hille,
Advocaat te Gent.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer — 25 April 1950.

Voorzitter : M. Louveaux.

Raadsheer-Verslaggever : M. Bayot.

Advocaat-Generaal : M. Ganshof van der Meersch.

Douanen en accijnzen. — Bewijskracht van een afschrift. — De rechter kan alleen dan rekening houden met een in het geding gebracht afschrift, indien de overeenstemming daarvan met het origineel blijkt.

Wanneer het Beheer van Financiën een afschrift in het geding brengt van het proces-verbaal van het artikel 3, lid 1, van de wet van 29 Augustus 1919 op de slijterijen van sterke drank bedoelde deskundigenonderzoek, terwijl uit dat stuk niet blijkt, dat het in overeenstemming is met het origineel, kan de rechter met dat afschrift geen rekening houden.

Het overgelegde stuk houdt niet de elementen in, die bewijzen, dat de door de wet voorgeschreven formaliteiten in acht zijn genomen, welke voor de belastingplichtige een waarborg zijn tegen willekeurige schatting door het beheer.

Inderdaad blijkt uit dat stuk niet, dat de controleur der belastingen bij de bepaling van de vermoede huurwaarde van de voor de exploitatie der slijterij dienende lokalen werd bijgestaan door een deskundige en dus nog minder door een door het gemeentebestuur aangewezen deskundige, zoals de wet vereist.

Belgische staat (Ministerie van Financiën)
t/ N. V. « The Excelsior Wine C° ».

Gelet op het bestreden arrest, de 21 Februari 1949 gewezen door het Hof van beroep te Brussel;

Over het enig middel : schending van de artikelen 97 en 112 van de Grondwet, van de artikelen 1317 tot 1324 van het burgerlijk wetboek en van artikel 3 van de wet van 29 Augustus 1919, betreffende de openingstaxe der slijterijen :

Overwegende dat krachtens art. 3 par. 1 van de wet van 29 Augustus 1919 betreffende de slijterijen van gegiste dranken, gewijzigd door art. 57 van de wet van 31 December 1925, de huurwaarde der lokalen dienende tot de slijterij wettelijk wordt vastgesteld door de controleur der belastingen van het gebied met de medewerking van een deskundige, aangewezen door het gemeentebestuur;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat het origineel van het proces-verbaal van het deskundig onderzoek, waartoe het beheer van Financiën luidens zijn conclusies beweert regelmatig te zijn overgegaan, niet bij de bundel werd gevoegd en beslist dat, bij gebrek aan dit stuk, het Hof van Beroep zich in de onmogelijkheid heeft bevonden na te gaan of gezegde substantiële pleegvorm overeenkomstig de voorschriften der wet vervuld werd;

Overwegende dat de aanlegger in zijn voorziening beweert dat er van dat proces-verbaal een gelijkvormig afschrift voorkomt in de aan de rechter over de feiten later voorgelegde bundel ;

Overwegende wel is waar dat de wet niet vereist dat het origineel van een deskundig verslag bij de rechtspleging gevoegd wordt, doch dat uit geen stuk, waarop het Hof acht kan slaan, blijkt dat het stuk, welk de voorziening voorstelt als het gelijkvormig afschrift zijnde van het proces-verbaal van deskundig verslag, dat karakter heeft;

Overwegende dat het document, dat in de bundel

van het beheer voorkwam ten tijde van de debatten vóór het Hof van Beroep (v.g.) en dat bij de rechtspleging werd gevoegd vóór het Hof, de elementen niet behelst waardoor het Hof van Beroep het kon aanzien als het bewijs leverende van de naleving van de door de wet vereiste substantiële pleegvorm en als voor de belastingplichtige een waarborg zijnde tegen de willekeurige schatting van het beheer;

Dat uit dat document inderdaad niet blijkt dat de controleur der belastingen van het gebied, om de vermoede huurwaarde vast te stellen van de lokalen dienende tot de slijterij, bijgestaan door een deskundige, noch a fortiori, door een deskundige aangewezen door het gemeentebestuur, zoals de wet vereist;

Overwegende dat het middel in feite niet opgaat;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Laat de kosten ten laste van de Staat.

RAAD VAN STATE

3e Kamer — 7 April 1950.

Voorzitter : M. Moureau.

Raadsheren : M. M. De Bock en Holoye (verslaggever).

Advocaat : Mr. X. Carton de Wiart.

Gemeenten. — Benoeming van personeel. — Verschillende benoemingsbeslissingen in één document. — Gedeeltelijke vernietiging daarvan door de koning. — Geen machtsoverschrijding.

Wanneer een gemeenteraad benoemingen doet, is elk van die benoemingen een afzonderlijke daad, waarvoor een bijzondere stemming is vereist, en die niet samenhangt met de andere daden van dezelfde aard.

Niet ter zake dienend is het feit dat deze achtereenvolgende beslissingen in één enkel document zijn opgetekend.

Er is geen machtsoverschrijding, wanneer de Koning, van drie in één document verenigde benoemingsbeslissingen van een gemeenteraad, slechts twee vernietigt en de derde laat voortbestaan.

Leclercq en Dutilleul t/ Belgische Staat
(Minister van Binnenlandse Zaken).

De Raad van State,

Gezien de verzoekschriften van 25 October en 16 November 1949, onderscheidenlijk ingediend door Leclercq Georges en Dutilleul Robert, waarbij zij de nietigverklaring aanvragen van het besluit van de Regent van 23 Augustus 1949 houdende vernietiging van hun benoeming tot politieagent door de gemeenteraad van Thuin in zijn zitting van 3 Juni 1949 ;

Overwegende dat de gemeenteraad van Thuin op de zitting van 3 Juni 1949 twee politieagenten benoemde; dat hij zijn keus eerst liet vallen op Piraux Maurice, de enige kandidaat die ingeschreven was op de eerste der lijsten bepaald bij de wetten van 3 Augustus 1919 en 27 Mei 1947 op de prioriteiten; dat hij nadien Leclercq Georges, kandidaat der tweede lijst, benoemde; dat de gemeenteraad dezelfde dag besliste een bediening van tijdelijk politieagent tot een vaste bediening te maken en Dutilleul Robert benoemde, die eveneens tot de tweede lijst behoorde ;

Overwegende dat een besluit van de Regent van 23 Augustus 1949 de benoeming van de verzoekers ver-

nietigde, zonder de benoeming te vernietigen van Piraux Maurice die tot de eerste lijst behoorde ;

Overwegende dat de verzoekers uitsluitend staande houden dat de gedeeltelijke vernietiging van het besluit betreffende de benoemingen een wijziging van dit besluit vormt en een overtreding is van de artikelen 29, 31, 67 en 68 der Grondwet, alsmede van artikel 75 der gemeentewet ;

Overwegende dat, wanneer een gemeenteraad benoemingen doet, elke van die benoemingen een afzonderlijke daad is waarvoor een bijzondere stemming is vereist en niet samenhangt met de andere daden van dezelfde aard ; dat het feit dat deze achtereenvolgende beslissingen in een enkel document zijn opgetekend geen verband daartussen kan leggen en dus niet ter zake dient ; dat het geen machtsoverschrijding is twee der genomen beslissingen te vernietigen en de derde te laten voortbestaan,

Besluit :

Artikel 1 :

Het verzoek wordt verworpen.

Artikel 2 :

De kosten, begroot op de som van 600 frank, zijn ten laste van de verzoekers.

RAAD VAN STATE

3e Kamer — 21 April 1950.

Voorzitter : M. Vauthier.

Raadsheren : M.M. De Bock en Stenuit (verslaggever).

Advocaat : Mr. Stinglhamber.

Rijkspersoneel. — Bevordering tot hogere graad. — Ancienneteit van twee jaar in de onmiddellijke lagere graad. — Graad en functie. — Nietigverklaring wegens machtsoverschrijding bij niet naleving van art. 72, K. B. 2.10.1937.

Een besluit van de Regent waarbij een ambtenaar, hoofdinspecteur-directeur bij het Ministerie van Landbouw, bevorderd wordt tot een hogere graad, namelijk die van inspecteur-generaal, zonder dat hij in zijn graad twee jaar dienst heeft gehad (art. 72, K.B. 2-10-1937) en zonder dat werd bevonden dat hij een ambtenaar van buitengewone waarde was die belangrijke diensten heeft bewezen (art. 73, K.B. 2-10-1937), is met machtsoverschrijding genomen en wordt derhalve door de Raad van State vernietigd.

Artikel 72 van het K.B. van 2-10-1937 vereist twee jaar dienst in de onmiddellijk lagere graad, en niet alleen in de uitgeoefende functie, om het even welke titel aan die functie zou toekomen.

De bevordering van een directeur bij het Ministerie van Landbouw, met weddeschaal VIII B, na met redenen omkleed advies van de directieraad, tot hoofdinspecteur-directeur, met weddeschaal IX B, is niet de requalificatie van de functie van directeur, door de betrokkene uitgeoefend, doch een bevordering tot een hogere graad.

Watson t/ Belgische Staat (Minister van Landbouw).

De Raad van State,

Gezien het verzoekschrift van 23 Juli 1949, door Watson Georges ingediend en strekkende tot nietigverklaring, wegens machtsoverschrijding, van het be-

sluit van de Regent van 1 Juni 1949 waarbij Duhaut R. V. A. J., doctor in de veeartsenijkunde, tot de graad van inspecteur-generaal wordt benoemd ;

Overwegende dat verzoeker beweert dat het besluit van de Regent van 1 Juni 1949 wegens machtsoverschrijding dient te worden nietig verklaard, daar Duhaut René tot de hogere graad van inspecteur-generaal werd bevorderd zonder dat hij in zijn graad twee jaar dienst heeft gehad, zoals artikel 72 van het koninklijk besluit van 2 October 1937 houdende statuut van het Rijkspersoneel voorschrijft, en zonder dat werd bevonden dat hij een ambtenaar van buitengewone waarde was die belangrijke diensten heeft bewezen, zoals artikel 73 van voornoemd koninklijk besluit voorschrijft ;

Overwegende dat Duhaut René, die directeur was bij het hoofdbestuur van het Ministerie van Landbouw, met de weddeschaal VIII B na een met redenen omkleed advies van de directieraad, bij besluit van de Regent van 13 April 1949, met ingang van 1 Januari 1949 werd bevorderd tot hoofd-inspecteur-directeur, met de weddeschaal IX B ; dat voornoemd besluit in strijd met de bewering van de tegenpartij, geen « requalificatie » van de functie van directeur, welke verzoeker uitoefende heeft bekrachtigd, maar aan deze een bevordering tot een hogere graad heeft verleend, vermits hij, na een met redenen omkleed advies van de directieraad en met wijziging van de weddeschaal VIII B in weddeschaal IX B, tot de graad van hoofd-inspecteur-directeur werd « bevorderd » ;

Overwegende dat Duhaut René, bij besluit van de Regent van 1 Juni 1949, werd bevorderd tot de graad van inspecteur-generaal met de weddeschaal X A ; dat, naar de tegenpartij beweert, in artikel 72 van het koninklijk besluit van 2 October 1937 houdende statuut van het Rijkspersoneel niet wordt geëist dat de ambtenaar in de onmiddellijk lagere graad twee jaar dienst moet hebben om tot de hogere graad te worden toegelaten, maar dat men onder de twee jaar dienst in de graad, waarvan sprake in artikel 72 van het koninklijk besluit van 2 October 1937, de ancienneteit in de uitgeoefende functie dient te verstaan, om het even welke titel aan die functie toekomt ;

Overwegende dat, luidens artikel 72 van het koninklijk besluit van 2 October 1937, « niemand tot een hogere graad kan bevorderd worden, zo hij geen twee jaar dienst heeft in zijn graad » ; dat de interpretatie die de tegenpartij aan dat artikel geeft, onverenigbaar is met het uitdrukkelijk karakter van de daarin gebruikte bewoordingen ; dat artikel 73 van het koninklijk besluit van 2 October 1937 het middel bepaalt om af te wijken van het gebiedend voorschrift van artikel 72, maar dat uit het besluit van de Regent van 1 Juni 1949 niet blijkt dat ten gunste van Duhaut René gebruik werd gemaakt van het vermogen om van artikel 72 af te wijken ; dat het besluit van de Regent van 1 Juni 1949 derhalve artikel 72 van het koninklijk besluit van 2 October 1937 heeft overtreden doordat het Duhaut René tot een hogere graad heeft bevorderd, hoewel hij in de graad van hoofdinspecteur-directeur geen twee jaar dienst had ; dat dit besluit van de Regent met machtsoverschrijding is genomen.

Besluit :

Artikel 1 :

Het besluit van de Regent van 1 Juni 1949 waarbij Duhaut R. V. A. J., doctor in de veeartsenijkunde, met ingang van 1 Juni 1949 bevorderd wordt tot de graad van inspecteur-generaal, wordt vernietigd.

Artikel 2 :

Dit besluit zal bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

Artikel 3 :

De kosten, begroot op de som van 300 frank, zijn ten laste van de Staat.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer — 28 April 1950.

Voorzitter : M. Mechelynck.

Raadsheren : M. M. Eyben en Schilling.

Advocaat-Generaal : M. Willems.

Epuratie. — Beperking van de macht van de rechter tot opheffing of matiging van het verval van rechten tot het verval krachtens de in het verzoek vermelde gronden.

De rechter vermag het verval van rechten ingevolge een administratieve sanctie (art. 1 van het wetsbesluit van 19 September 1945) niet op te heffen of te beperken, indien belanghebbende krachtens de wet van 14 Juni 1948 een verzoek tot opheffing of beperking van het verval zijner rechten heeft ingediend ten aanzien van het verval op grond van art. 4 van het wetsbesluit van 19 September 1945 (door plaatsing van zijn naam door de auditeur op de epuratielijst), doch niet ten aanzien van het verval krachtens art. 1 van dat wetsbesluit.

O. M. t/ L. Fr.

Gezien de voorgaanden der zaak, namelijk de beslissing van de heer Krijgsauditeur te Turnhout d.d. 18 Juni 1946 tot inschrijving van de naam van belanghebbende op de epuratielijst, met verval gedurende twintig jaar van de rechten, vermeld in art. 123 sexies van het Wetboek van Strafrecht wegens lidmaatschap van De Vlag en van propaganda (art. 2 en art. 3, 6°);

Gezien de beslissing van de Bestendige Deputatie der Provincie Antwerpen dd. 29 Juni 1945, waarbij belanghebbende vervallen verklaard werd van zijn functie als plaatsvervangend gemeenteraadslid te H., in zover belanghebbende door deze beslissing het verval opgelopen heeft, voorzien bij art. 1, al. 1, der besluitwet van 19 September 1945;

Gezien het verzoek bij aangetekende zending dd. 20 Augustus 1948 door belanghebbende bij de heer Procureur des Konings te Turnhout ingediend, strekkende tot opheffing of beperking van bovenbedoeld verval;

Gezien het door de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout op 9 Mei 1949 gewezen vonnis, dat het verval beperkt tot de duur van drie jaar, te rekenen vanaf 18 Juni 1946, en tot de rechten om te stemmen, te kiezen en verkozen te worden en om voorzitter te zijn ener politieke vereniging, het overige van de opgelopen vervallen opgeheven zijnde;

Gezien het tegen laatstgemeld vonnis op 16 Mei 1949 door de heer Procureur des Konings ingestelde hoger beroep;

Overwegende dat het beroep regelmatig en tijdig ingesteld werd;

Overwegende dat het verzoek van belanghebbende alleen tegen zijn inschrijving op de epuratielijsten krachtens art. 4 der besluitwet van 19 September 1945 gericht is; dat de kwestie van het verval in zover het krachtens art. 1 dezer besluitwet het gevolg was

van het besluit der Bestendige Deputatie der Provincie Antwerpen in dato 29 Juni 1945 niet naar behoren vóór de eerste rechter aanhangig gemaakt werd en dan ook buiten de perken der vordering gebleven is;

Overwegende dat op grond der elementen van de bundel er aanleiding is het uitgesproken verval in de hierna bepaalde mate uit te breiden;

Om deze redenen :

Het Hof, beslissende bij verstek jegens belanghebbende,

Gezien de in het bestreden vonnis aangehaalde wetsbepalingen, alsook het besluit van de Regent dd. 10 Januari 1949 in zake burgerlijke epuratie, artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, en artikel 211 van het Wetboek van Strafrecht, ter zitting door de heer Voorzitter aangeduid;

Ontvangt het beroep; rechtdoende binnen de grenzen in de hierboven redenen bepaald, bevestigt het bestreden vonnis wat betreft de ontvankelijkheid van het verhaal en de veroordeling tot de kosten, doet het te niet voor het overige; wijzigende dienaangaande verklaart verzoeker vervallen voor een termijn van tien jaar van de rechten, voorzien onder litt. a en j van art. 123 sexies van het Wetboek van Strafrecht, behalve van die vermeld onder art. 31/5° van hetzelfde wetboek, waarvan hij ab initio ontheven wordt; zegt dat het uitgesproken verval aanvang zal nemen op 18 Juni 1946;

Verwijst belanghebbende in de kosten van het hoger beroep.

NOOT. — Zie *infra* arrest dd. 3 Juli 1950 van het Hof van Beroep te Brussel met noot.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer — 8 Juli 1950.

Voorzitter : M. Eyben.

Raadsheren : M. M. de Foy en Mechelynck-Masson.
Advocaat-Generaal : M. Willems.

Epuratie — Rechtsmacht. — Beëindiging.

De rechter, die beslist heeft op een door de geëpureerde krachtens de Wet van 14 Juni 1948 ingediend verzoek tot opheffing of beperking van verval van rechten, vermag niet daaromtrent nog een aanvullende uitspraak te doen, daar zijn rechtsmacht door zijn eerste beslissing een einde heeft genomen.

O. M. t/ Spr. E.

Gezien het op 7 November 1949 door de Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout gewezen vonnis, dat het verval opheft, door belanghebbende opgelopen bij toepassing van art. 1, al. 1, van de besluitwet van 19 September 1945, ingevolge zijn ontzetting, uit zijn ambt van gemeenteonderwijzer te H. bij beslissing van de gemeenteraad van H., dd. 5 December 1945, bekrachtigd bij besluit van de Regent van 15 Juli 1946;

Gezien het op 12 November 1949 door de Heer Procureur des Konings tegen dat vonnis ingestelde hoger beroep;

Overwegende dat over het verzoek van belanghebbende, gedagtekend 23 Augustus 1948, werd beslist bij eindvonnis der Rechtbank van eerste aanleg te Turnhout de dato 3 Januari 1949; dat deze Rechtbank door dit vonnis haar rechtsmacht uitgeput had en

dienvolgens niet gerechtigd was opnieuw, nl. op 7 November 1949, over voormeld verzoek van belanghebbende uitspraak te doen.

Om deze redenen :

Het Hof, beslissende op tegenspraak,

Gezien de wet van 14 Juni 1948, alsook het besluit van de Regent dd. 10 Januari 1949 in zake burgerlijke epuratie, art. 24 der wet van 15 Juni 1935, en art. 211 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting door de heer Voorzitter aangeduid.

Ontvangt het beroep; rechtdoende, doet het bestreden vonnis te niet; wijzigende, zegt voor recht dat de eerste rechter niet vermocht verder over het verzoek uitspraak te doen.

Verwijst belanghebbende in de kosten van beide instanties.

NOOT: Het epuratie-wetsbesluit van 19 September 1945 voorziet vier oorzaken van rechtenberoving:

- ontzetting, vervallenverklaring, van ambtswege ontslag uit openbare functies, schrapping van de tabel van de orde als advocaat, geneesheer, apotheker, wisselagent; afdanking als lid van het gesubsidieerd vrij onderwijs (art. 1);
- een van kracht geworden inschrijving door de Krijgsauditeur op de lijsten der incivieken (art. 2 en 3);
- een door de strafrechtbanken uitdrukkelijk uitgesproken verval van rechten (art. 7);
- een veroordeling tot gevangenisstraf van welke duur ook of tot geldboete wegens misdrijf of poging tot misdrijf, als bedoeld in hoofdstuk II, titel I, boek II van het Wetboek van Strafrecht of in de artikelen 17 en 18 van het Militair Strafwetboek, bedreven in tijd van oorlog (art. 10).

De omvang dezer beroving van rechten en de duur er van zijn verschillend naargelang van de aard van het verlies van rechten.

De wet van 14 Juni 1948 liet aan de getroffenene toe de herstelling in rechten aan te vragen, zulks binnen de termijn van twee maanden na het van kracht worden der wet, d.i. vóór 7 September 1948.

Talrijke betrokkenen hebben nagelaten in hun rekwest op nauwkeurige wijze de reden van het verval van rechten aan te duiden. Voor velen is zulks de bron van een desillusie geworden, te meer daar het sommigen van hen niet bekend was, dat de administratieve sanctie (art. 1), waarvan zij het voorwerp waren, verlies van rechten met zich had gebracht; dit verval was hun immers niet afzonderlijk genotificeerd geworden. Welnu krachtens het beginsel van de passiviteit der rechterlijke organen kunnen deze alleen tot restitutie van rechten overgaan in zover zij door de getroffenene aangevraagd werd. Velen zijn bijgevolg nog steeds van meer of minder rechten beroofd.

De arresten van 28 April en 8 Juli 1950 supra geven interessante illustraties van deze conclusie.

In het eerste geval had aanvrager verlies van rechten opgelopen voor een duur van twintig jaar als ingeschrevene op de epuratielijst en levenslang voor de in art. 31 S.W.B. opgesomde rechten als vervallenverklaard plaatsvervangend gemeenteraadslid.

Hij had in zijn tot het Parket gericht verzoekschrift uitsluitend van zijn inschrijving op de lijst melding gemaakt. Daarentrent had de rechtbank op 9 Mei 1949 uitspraak gedaan, maar had ongevraagd ook het verlies van rechten als vervallenverklaard mandataris behandeld. Het Hof van Beroep constateerde dat dit laatste verval niet naar behoren vóór de Rechtbank aanhangig werd gemaakt en dat het buiten de perken

der vordering gebleven was. Aanvrager bleef dus levenslang beroofd van de vier eerste in art. 31 S.W.B. vermelde subjectieve rechten.

In het arrest van 8 Juli 1950 gaat het om een soortgelijke zaak. Aanvrager had slechts gewag gemaakt van het verlies van rechten voortspruitende uit de opgelopen veroordeling. Hij had in zijn verzoekschrift niet het verlies vermeld, voortvloeiende uit zijn ontzetting uit het ambt van gemeenteonderwijzer. Bij vonnis dd. 3 Januari 1949 herstelde de Rechtbank van eerste aanleg aanvrager in zijn wegens zijn veroordeling verloren rechten. Het Parket maakte op eigen initiatief nadien de bundel opnieuw aanhangig bij de Rechtbank om ook het verval van rechten ingevolge art. 1 ongedaan te maken en deze sprak op 7 November 1949 'een aanvullend vonnis uit. Dit laatste vonnis werd door voorbedoeld arrest te niet gedaan, omdat de Rechtbank door haar eerste vonnis haar rechtsmacht uitgeput had. Ook deze aanvrager blijft levenslang beroofd van de vier eerste art. 31 W.V.S. opgesomde rechten.

Hieruit volgt dat voor beiden vooralsnog de herziening van de administratieve sanctie overeenkomstig art. 16 der wet van 14 Juni 1948 niet onder ogen kan worden genomen.

De termijn om herstelling in rechten aan te vragen is afgelopen sinds 7 September 1948. De betrokkenen dienen dus de in het vooruitzicht gestelde wettelijke bepalingen af te wachten, waarbij een tweede termijn geopend wordt voor het indienen van nieuwe of aanvullende verzoeken (wetsvoorstel Roppe, Parl. Besch. Kamer nrs. 162, 305 en 307, zitting 1948-49, en Senaat nr. 389, zitting 1948-49, en nrs. 101, 151, 156 en 157, zitting 1949-50).

Velen zijn zich niet bewust van de omvang en de oorzaak van het verlies van rechten dat zij, op liepen en vormen zich derhalve een onvolledig beeld van hun huidige rechtstoestand. Door de mededelingen der gerechtelijke uitspraken welke in het Staatsblad verschijnen, kunnen zij zich ten andere onvoldoende rekenschap geven van de strekking der te hunnen opzichte getroffen beslissingen. Het zou voor hen nuttig zijn zich ernstig te vergewissen nopens hun toestand op het ogenblik, dat de hierboven bedoelde nieuwe wettelijke bepalingen van kracht zullen worden.

R. Picavet.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer — 9 November 1949.

Voorzitter: M. Thienpont.

Raadsheren: M. M. Van Wetter en Maraite.

Advocaat-Generaal: M. Vanhoudt.

1. **Wederkerige overeenkomst.** — Geen schadevergoeding zonder uitspraak over de gevorderde ontbinding. — **Dading is wederkerige overeenkomst.**
2. **Koop en verkoop.** — **Beding F.O.B. Antwerpen.** — **Speciale verpakking: aanvaarding niet ter plaatse van verscheping.**

1. *De rechter mag ter zake van wanprestatie geen schadevergoeding toekennen zonder vooraf de ontbinding van de desbetreffende wederkerige overeenkomst uit te spreken, indien deze gevorderd is.*

Ook de dading is een wederkerige overeenkomst, waarin de ontbindende voorwaarde wordt verondersteld in geval een der partijen aan haar verplichting niet voldoet.

2. Van aanvaarding der geleverde waar kan er geen sprake zijn wanneer, zoals in casu, het onderzoek der waar ter inschepingshaven praktisch onmogelijk is, omdat de speciale verpakking, waarin de waar verpakt is, eenmaal geopend, daar ter plaatse niet kan worden vernieuwd en de verkoper vóór de verzending de koper niet uitgenodigd heeft om in zijn werkplaats bij het verpakken van bedoelde waar aanwezig te zijn.

Uit de latere gedragingen van de verkoper blijkt in casu, dat hij het recht van de koper erkend heeft om de koopwaar ter bestemmingsplaats te keuren.

Etabl. van Laere t/ J. Leenaarts.

Overwegende dat het hoger beroep en het incidenteel beroep tijdig ingesteld werden en regelmatig zijn naar de vorm;

Overwegende dat uit de bestanddelen der zaak en verder uit de tussen partijen gevoerde briefwisseling blijkt dat op 22 April 1948 geïntimeerde van appelland honderd ton « déchets sacs jute neufs provenant d'incendie secs et conformes à l'échantillon nous remis », tegen de prijs van drie frank vijftig centiemen het kilogram F.O.B. Antwerpen gekocht heeft;

Dat deze waren, die door geïntimeerde aan de firma William Steck en C^o te New-York waren wederverkocht tegen de prijs honderd vijf dollars per ton, begin Mei 1948 werden ingescheept;

Dat geïntimeerde op 11 Mei 1948 met appellante onder dezelfde voorwaarden een tweede koop sloot, insgelijks van honderd ton van voormelde waar;

Dat voornoemde Amerikaanse firma, die tijdens de levering door de experten van de « National Association of Waste Material Dealers » had doen vaststellen, dat er op de door haar aan geïntimeerde vier honderd zestig betaalde balen, twee honderd drie en twintig geënzins aan de koopvoorwaarden voldeden, deze laatste balen afkeurde en aan geïntimeerde een debetnota groot zeventien honderd zeven veertig dollars 21 deed toekomen;

Dat appelland, onmiddellijk en omstandig door geïntimeerde op de hoogte gesteld van hoger bedoelde feiten, haar vertegenwoordiger, de heer Michel Van Laere, naar Amerika zond die met de firma Steck en C^o een minnelijke schikking trof; dat echter appellante deze schikking niet uitvoerde;

Dat door tussenkomst van de heren verzoeners en secretaris van de syndicale Kamer van het Lompenbedrijf in België op 2 October 1948 een geldige dading tussen appellante en geïntimeerde tot stand kwam, luidens dewelke appellante zich verbond:

1°) de tweede hierboven aangehaalde koop, zoals hij oorspronkelijk bedongen was, volledig uit te voeren door achtereenvolgende leveringen van 25 tot 30 ton, die door de firma Van Bree te Antwerpen vóór inscheping moesten worden aanvaard en 2°) 8117 kg. waar te leveren in vervanging van 24 balen, teruggenomen door de heer Michel Van Laere en van het aandeel van appellante in het bezwaar van de Amerikaanse koper;

Overwegende dat de 27.630 kg. afval, die appellante ter uitvoering van bedoelde dading te Antwerpen had geleverd, door de firma Van Bree geweigerd werden wegens niet overeenkomstigheid;

Dat geïntimeerde, die, trots haar herhaald aandringen de uitvoering door appellante van haar verbintenissen niet had kunnen bekomen, deze bij exploit dd. 25 Januari 1949 heeft gedagvaard vóór de rechtbank om « aldaar voor zover als nodig ontbonden of vervallen te horen verklaren of te horen zeggen de overeen-

komsten, tussen partijen gesloten op 22 April 1948 en 11 Mei 1948 alsook, voor zover als nodig, alle voorstellen of overeenkomsten tot regeling der zaken en zich te horen veroordelen hem om als schadevergoeding te betalen de onderscheidenlijke sommen van 1747,21 dollars in Belgische franken, van 174.800 frank en van 50.400 frank met de gerechtelijke interesten en de kosten des geding »;

Overwegende dat appellante ten onrechte beweert dat de inleidende dagvaarding onontvankelijk en ongegrond was, vermits uit de bewoordingen zelf van deze dagvaarding alsmede van de eerste vóór de rechtbank door geïntimeerde genomen conclusiën spruit dat, in strijd met wat het bestreden vonnis heeft beslist, geïntimeerde geënzins de « uitvoering bij équivalent » van de dading dd. 20 October 1948 heeft gevorderd, maar wel de vernietiging van de tussen partijen aangegane kopen en dading met schadevergoeding op grond van artikel 1184 van het B. W.;

Overwegende dat de eerste rechter, wiens taak het was uitspraak te doen op hetgeen hem gevraagd was, geen schadevergoeding aan geïntimeerde mocht toestaan zonder vooraf de vernietiging van voormelde kopen en dading uit te spreken;

Overwegende inderdaad dat bedoelde dading zoals beide vorige kopen voor ontbinding vatbaar zijn vermits in een dading gelijk in al de wederkerige contracten, de ontbindende voorwaarde altijd stilzwijgend begrepen is voor het geval dat een van beide partijen haar verbintenis niet nakomt;

Overwegende dat appellante, om te trachten zich te onttrekken aan hare verbintenissen, te vergeefs inroept dat de 100 ton afval jutezakken, voorwerp van de bestelling van 22 April 1948, waarvan de levering F.O.B. Antwerpen bedongen was, aan kaai bij het vertrek, door geïntimeerde werden aanvaard;

Overwegende immers, dat luidens rechtsleer en rechtspraak er van aanvaarding geen sprake kan zijn wanneer, zoals in het huidig geval, het onderzoek der waar aan de inschepingshaven wezenlijk onmogelijk is omdat de speciale verpakking die deze waar bevat, eens geopend, aldaar niet meer kan worden hermaakt en de verkoper de koper vóór de verzending niet uitgenodigd heeft om in zijn werkplaats de verpakking van bedoelde waar bij te wonen;

Overwegende dat appellante trouwens zodanig erkend heeft dat geïntimeerde het recht behouden had de 100 betwiste ton ter bestemmingsplaats te keuren, dat zij de door deze geopperde bezwaren aangenomen heeft en haar vertegenwoordiger naar New-York heeft gezonden met opdracht het geschil met de Amerikaanse klant van geïntimeerde in der minne op te lossen;

Overwegende dat appelland zonder enige grond beweert dat geïntimeerde de levering, groot 27,630 ton dd. 19 November 1948 ten onrechte geweigerd heeft, vermits op afkeuring der waar door de firma Van Bree bij gemeen overleg van partijen belast om tot de aanvaarding dezer waar over te gaan, het aan appellante opgelegd was de nodige voorzorgsmaatregelen te treffen om te bewijzen dat hare levering met de bestelling overeenstemde;

Dat appellante zich overigens zozeer rekenschap heeft gegeven, dat de grieven van geïntimeerde gegronde waren, dat, na te hebben getracht te doen aannemen dat de kopen oude jutezakken tot voorwerp hadden, zij na hevig protest van geïntimeerde niet meer aangedrongen heeft en de 27,630 ton, waarvan hierboven gewag, teruggenomen heeft om ze aan een derde te verkopen;

Overwegende dat uit al het voorgaande voortvloeit, dat appellante aan haar verbintenissen erg te kort ge-

komen is en geïntimeerde volledig dient te vergoeden voor de schade die er het gevolg van is; (Het overige zonder belang).

NOOT. — Men zie in dezelfde zin voor wat het tweede punt betreft: Ludo Caeymaex, *Les principes de la vente F.O.B.*, Brussel, 1948, blz. 50 en v.v., voornamelijk blz. 52 en 53, met talrijke aanhalingen van rechtspraak. Verg. ook Zeylemaker, *Handelskoop*, Zwolle, 1939, o.a. blz. 246-253.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE LEUVEN

1e Kamer — 2 October 1950.

Voorzitter: M. J. Catfolis.

Rechters: M. M. Meulemans en Boeyé.

Erkenning van natuurlijk kind in de overlijdensakte. — Kind levenloos vertoond. — Erkenning nietig.

De erkenning in de overlijdensakte van een levenloos vertoond kind is nietig daar niet gebleken is, dat het kind bij de geboorte levensvatbaar was. De erkenning van een kind kan overigens slechts geschieden in zijn akte van geboorte of bij een authentieke akte. (art. 334 B.W.)

O. M. t/ X...

De Procureur des Konings ... heeft de eer te vertogen:

dat in de akte nr 5 van de registers der akten van overlijden, jaar 1900 negen en veertig, der gemeente W., V... Theophile Joannes verklaard heeft de vader te zijn van een kind van het mannelijk geslacht gesproten te W., de 10 December 1949, uit de schoot van B... Stephania, ongehuwd, kind dat levenloos werd vertoond aan de Ambtenaar van de Burgerlijke Stand.

dat deze erkenning nietig dient te worden verklaard; dat inderdaad, bij gebrek aan levensvatbaarheid bij de geboren vrucht, deze geen rechtssubject, geen natuurlijke persoon is;

dat een erkenningsakte door de erkenner en twee getuigen moet verleden worden voor de ambtenaar van de Burgerlijke Stand onder de vorm van een geboorte-akte, in de geboorte-akte of bij een notariële akte;

dat de openbare orde en het belang der familiën de nietigverklaring vergen van de erkenning van vaderschap, gedaan door V... Theophile Joannes, van het levenloos vertoond kind gesproten uit de schoot van B... Stephania.

Om deze redenen:

gelet op art. 99 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, 855 en volgende van het wetboek van Burgerlijk Procesrecht, vordert ... dat het Ued. zou behagen

A. te zeggen voor recht dat nietig is de erkenning gedaan in de akte nr 5 van het register der overlijdensakten van het jaar 1949 der gemeente W. door V... Theophile Joannes ...

B. te bevelen ...

1. overschrijving van het te wijzen vonnis;
2. melding op de kosten van de gewraakte akte;
3. ....

Te Leuven, 22 September 1950,

De Procureur des Konings,
(get.) TERLINDEN.

Vonnis:

Gezien het hierbijgaand verzoeken en de daarbij gevoegde stukken,

Gezien ...

De rechtbank,

overnemende de in het verzoeken aangehaalde redenen;

Zegt voor recht dat de erkenning ... nietig is.

Beveelt; enz.

NOOT. — De omstandigheden, die aanleiding gaven tot bovenstaand verzoekschrift en vonnis, waren de volgende:

De ambtenaar van de Burgerlijke Stand te W. akteerde in de registers van overlijden de vertoning van een levenloos kind. Als comparanten stonden in de akte vermeld: V. oud zeventien jaar, «vader van de overledene» en J. «oom van de overledene». Bij deze akte werd aan eerste comparant akte gegeven van zijn erkenning de vader van dit kind te zijn.

Het valt onmiddellijk op dat de opgestelde akte het bestaan van het wezen waarvan sprake noch vaststelt noch vermoedt, dat dit wezen niet titularis is van een naam noch van een patrimonium, kortom, dat de status personae niet is uitgemaakt of vastgesteld, zodat het onmiddellijk twijfelachtig voorkomt of het wel het voorwerp zou kunnen uitmaken van een erkenning.

De auteurs zijn het eens om te zeggen dat een natuurlijk kind kan erkend worden, ook na het overlijden: De Page t. I, nr 1132; Kluyskens *Familierecht* nr 62; Laurent t. IV, nr 43; Schicks en Van Isterdael t. II nr 62; *Pandectes Belges Vo. Reconnaissance* nr 28-30; *Répertoire pratique V. Paternité*, nr 105; *Nouvelles, Droit Civil, V. Paternité* nr 251; *Beltjens Code Civil Belge* sub art. 334, nr 11, 12, 13 en 22; Roland en Wouters «*Practische Gids voor de ambtenaar van de Burgerlijke Stand*» en «*Guide Pratique ...*» nr 1054.

De meeste der hogergenoemde auteurs zijn het ook eens over de erkenning van het kind *in utero* krachtens het adagium «*infans conceptus pro jam natus...*». Ze maken echter het belangrijk voorbehoud dat de erkenning zonder voorwerp wordt, wanneer het kind niet leefbaar geboren wordt. Zie: De Page o.c. nr 1131; Nov. loc. cit. nr. 250; R. P. loc. cit. nr 126 i.f.; Schicks en Van Isterdael, loc. cit.; Kluyskens loc. cit.

Het belang van de erkenning na het overlijden blijkt uit een aantal rechterlijke beslissingen, waar het kind titularis is van een patrimonium, of waar het bestaan van een natuurlijk kind een vordering «*ex herede*» doet ontstaan Cfr. Kortrijk 1 Mei 1936, J.T. 1936, 568; Ber. Brussel 18 Maart 1902, Pas. 1902, II, 205; 12 Dec. 1905, Pas. 1905, II, 91; *Rechtb. Brussel* 10 Febr. 1897, Pas. 1897, III, 95; 22 Januari 1898, Pas. 1898, III, 107 (welk vonnis gewijzigd werd bij het arrest van 1902).

Over de erkenning *in utero* vond ik slechts een Frans arrest: Cass. Fr., 2 Jan. 1895 (D.P. 1895, I, 367).

In het geval, dat het voorwerp uitmaakt van bovenstaande beslissing van de Rechtbank te Leuven, was, naar mijn oordeel, de regel omtrent de erkenning van een vooroverleden natuurlijk kind niet van toepassing. Dit meen ik te mogen afleiden uit de combinatie van deze regel met die der erkenning *in utero*. Indien men inderdaad aanneemt dat de erkenning *in utero* zonder voorwerp wordt door het gebrek aan levensvatbaarheid der geboren vrucht om reden dat er dan geen natuurlijke persoon ontstaat, kan men niet aannemen dat de erkenning mogelijk is in een akte, waar de persoonlijkheid noch vermoed noch afgewezen wordt.

Immers, niet de ambtenaar van de Burgerlijke Stand

noch de declarant, noch de geneesheer of de vroedvrouw, doch enkel de rechtbank kan zich uitspreken over het ontstaan der rechtspersoonlijkheid van de geboren vrucht, indien zij levenloos wordt vertoond. Verg. De Page o. cit. nr. 434, 435; Kluyskens o. c. nr 118; R. P. V° Etat-Civil, nr 98 en 123; Nov., V° Etat-Civil, nr 121; Corr. Rechtbank Oudenaarde 25 Mei 1907; Pas. 1907, III, 245. Dit laatste vonnis omschrijft duidelijk de redenen waarom enkel de rechtbank die macht heeft.

Wilde de vader het kind erkennen, dan had hij zich tot de Rechtbank moeten wenden om te doen vaststellen dat het kind leefbaar en levend was geboren en hem akte te horen geven van zijn erkenning.

Terloops wil ik ter zake ook wijzen op de twistvraag, die zou kunnen rijzen omtrent het feit of de declaranten in de akten van overlijden al dan niet meerderjarig behoeven te zijn. (Zie art. 37 en 78 van het B.W.). De recente auteurs zijn het eens om te zeggen dat deze comparanten de voorwaarden van beide genoemde artikelen moeten vervullen. Verg. De Page t. I nr 441 i.f.; Nov. V° Etat-Civil, nr 17, R. P. V° Etat-Civil nr 67, Kluyskens deel VII nr 95. Ook Beltjens o. c. sub art. 78, is die mening toegedaan. Daar de niet-ervulling van het leeftijdsvereiste de nietigheid van de akte niet medebrengt, zal men geen rechtspraak vinden over dit twistpunt.

Roland en Wouters echter, steunend op oude Franse rechtsleer, blijven aanvaarden, dat de artikelen 37 en 78 niet samen dienen te worden toegepast, hoewel hun stelling in de loop der verscheidene uitgaven veel is verzacht ten voordele van die der hoger genoemde auteurs (Vergelijk de Nederlandse uitgave van 1939 met de Franse van 1946, beide sub nr 901).

Het tekstargument, door deze laatsten aangehaald, is echter naar mijn oordeel wel zo stevig om ons toe te laten R. en W. in dit detail van hun zo practisch en degelijk werk niet te volgen.

L. J.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer — 7 April 1949.

Voorzitter: M. de Smet.

Rechts: M.M. de Bailly en Dutzy.

Referendaris: M. Cloquet.

Advocaten: Mrs. Bove en Dobbelaere.

Hoofdelijkheid. — Verbintenis door verscheidene handelaars aangegaan.

De verbintenis door verscheidene handelaars als mede-schuldenvaren samen aangegaan wordt vermoed hoofdelijk te zijn.

Sernay t/ Sernay.

Overwegende dat de vordering strekt tot betaling van 50.000 fr., zijnde het deel van de koopprijs van een foorinstallatie van metrotrein, dat vervallen is op 31 December 1948;

Overwegende dat verweerders tot betaling dezer som solidair verbonden zijn, daar zij samen bedoelde installatie hebben gekocht om samen uit te baten;

dat de hoofdelijkheid in zulk geval tussen handelaars, die bij eenzelfde contract dezelfde verbintenis als medeschuldenvaren hebben aangegaan, wordt vernoemt, (H.R. Gent, 28 April 1925, J. C. F. 1926, Nr. 4629 en nota Vrebos. — Brussel, 7 Juni 1933, Pas. 1933. II. 168; De Page, deel III, 328);

Overwegende dat verweerders de schuld erkennen, doch vragen ze op afkorting te mogen betalen;

dat zij daartoe ten onrechte sommige omstandigheden inroepen, die reeds bestonden vóór het aangaan van hun verbintenis, zoals hun gezondheidstoestand en de kosten, door hen voor 31 December 1947 betaald om een foormolen te herstellen;

dat zij ook ten onrechte gewag maken van omstandigheden, die zij ten tijde van het contract konden voorzien zoals het feit dat zij de hulp misten van de zoons van tweede verweerster die hun dienst doen in het leger;

Overwegende nochtans dat de campagne van 1948 voor de kermisbedrijven buitengewoon weinig winstgevend blijkt te zijn geweest;

Overwegende dat verweerders bekennen 40.000 fr. onmiddellijk te kunnen betalen;

Om deze redenen :

.....

BIBLIOGRAPHIE

VAN BLADEL Georges. — *Le Contrat de transport par bateaux d'intérieur et l'affrètement en séjour.* — Etude doctrinale et de jurisprudence. — Commentaire théorique et pratique de la loi du 5 mai 1936. — Anvers, Imprimerie Lloyd Anversois, S.A., 2 delen + supplement (Recueil des Textes) pp. 1130 + 44.

Dit lijvige werk van Mr. G. van Bladel, advocaat en hoogleraar in zeerecht aan de Universiteit te Brussel, moet beschouwd worden als de bekroning van een bijna vijftig jaar lange en rijke loopbaan. Sinds hij in 1904 in de *Pandectes belges* de studie over de *Protêts maritimes* publiceerde, heeft hij nooit nagelaten zijn belangstelling en voorkeur voor het recht van de scheepvaart en daarmede verband houdende vraagstukken te doen blijken. Daarvan, én tevens ook van zijn grote werkkraft getuigen de vele werken, die later van zijn hand nog werden uitgegeven, zoals o.a. *Le Rapport de mer* (1905), *La nouvelle législation maritime belge* (1909), *Starie et surestarie* (1911), *Eléments de droit maritime administratif belge* (1912), *La Traine* (1914), *Le contrat de transport par bateaux d'intérieur* (1920), *Connaissements et Règles de la Haye* (1929).

Het thans gepubliceerde handboek — opgedragen aan de Antwerpse oud-stafhouder Mr. Constant Smeesters, « l'un des plus brillants animateurs du droit maritime et du droit de la navigation intérieure en Belgique » — mag niet aangemerkt worden als een artikelsgewijze en eenvoudige commentaar van de wet van 5 Mei 1936 op de rivierbevrachting; het is veel meer dan dat; het is de uitgebreidste en volledigste studie, die ooit aan de vervoervereenkomst in het Belgische binnenscheepvaartrecht werd gewijd. Luidens de inleiding was zulks ook de bedoeling van de auteur; hij wijst er nadrukkelijk op, dat het een algemene studie is, die als een vervolg moet aangezien worden van zijn in 1920 in de *Pandectes belges* en afzonderlijk verschenen werk: « *Contrat de transport par bateaux d'intérieur* ». In dit laatste boek werd de rechtspraak van 1891 tot en met 1920 volledig en zorgvuldig onderzocht; hetzelfde is in het onderhavige boek geschied voor wat de jurisprudentie van 1920 tot en met 1948 betreft. In dit verband moet opgemerkt worden, dat Van Bladel een zeer groot aantal niet gepubliceerde rechterlijke beslissingen vermeldt; hij

heeft zich inderdaad de moeite getroost om alle beslissingen van de Rechtbank van Koophandel evenals die van de Arbitrale Kamer voor de Binnenscheepvaart te Antwerpen te lezen; ook de voor het onderwerp belang hebbende en nog niet uitgegeven vonnissen van de andere in aanmerking komende Belgische rechtbanken werden door hem nagezien. Het is derhalve geen overdrijving te constateren, dat Van Bladel's beide werken een volledige inventaris vormen van de jurisprudentie over de jaren 1891-1948 en een onmisbaar en onovertreffbaar werkinstrument bieden voor al wie met het recht en de praktijk van de Belgische binnenscheepvaart te doen heeft.

De auteur heeft zijn studie ingedeeld in vijf boeken: voor de belanghebbende lezer moge hier een korte opsomming volgen van de behandelde onderwerpen. In het eerste boek wordt het belang van de binnenscheepvaart evenals de geschiedenis van de totstandkoming van de wet van 5 Mei 1936 geschetst; de volgende bladzijden bespreken de strekking, de gebreken en de foutieve terminologie van deze wet, evenals de oorlogse en na-oorlogse reglementering van de binnenscheepvaart. Het tweede boek (blz. 43-980), vormt het voornaamste deel; hierin zijn uiteengezet: de aard en de bestanddelen van de vervoerovereenkomst, de aansprakelijkheid van de vervoerder, de verplichtingen van de vervoerder, van de bevrachter en de geadresseerde (houder van het connossement), de invloed van de oorlog op het bestaan en de tenuitvoerlegging van de overeenkomst, de middelen van niet-ontvankelijkheid, de gemene avarij, de verjaring, de bevoegdheid en de procedure. De studie van de bevrachting voor liggen en/of varen en de tijdbevrachting geschiedt in het derde boek, terwijl in het vierde en vijfde de positie van de bevrachter-tussenpersoon en de beurtvaart is onderzocht.

Volledigheidshalve moge aangestipt worden, dat Van Bladel naast de wettelijke bepalingen en de rechtspraak steeds op de terzake geldende gewoonten de aandacht vestigt; hierdoor wordt de bruikbaarheid en het nut van zijn werk voor de praktijk nog in aanzienlijke mate verhoogd.

Ofschoon de inhoud zeer gedetailleerd werd opgegeven, moet de afwezigheid van een zaak- en artikelenregister betreurd worden. Deze registers zouden de opzoekingen in dit omvangrijk en voortreffelijk werk ongetwijfeld vergemakkelijkt hebben.

B.

ULLMANN Walter. — *Medieval Papalism. The political Theories of the Medieval Canonists.* — Methuen and Co Ltd, London, 1949, 230 p.

Het belangrijke boek van Walter Ullmann: *The Medieval Idea of Law as represented by Lucas de Penna* werd door ons in deze kolommen reeds uitvoerig besproken (R.W., 12e jg., nr 14, p. 444-445). In bovenstaand werk beschouwt de auteur het probleem van de verhoudingen tussen Kerk en Staat in de Middeleeuwen van uit een nieuw gezichtspunt. Hij schildert de kanonieke achtergrond van de middeleeuwse pauselijke politiek, want de middeleeuwse pausen en hun raadgevers-kardinalen waren voor alles kanonisten. De auteur toont niet alleen aan hoe en waarom de middeleeuwse pausen een politiek van wereld-overheersing voerden, maar hij ontsluit eveneens de ideeën, waardoor de pauselijke monarchen beïnvloed werden. De uiterst belangrijke rol gespeeld door de Engelse kanonisten in de Middeleeuwen in de pauselijke politiek wordt hier uitvoerig en voor de eerste maal uiteengezet. Teruggaande op de originele uit-

gegeven en onuitgegeven bronnen draagt deze studie bij tot een betere kennis van de middeleeuwse geschiedenis: hieruit blijkt verder de belangrijke rol door de middeleeuwse kanonisten gespeeld bij de opbouw van de Westerse beschaving.

In dit boek vinden wij opnieuw dezelfde rijkdom aan gegevens en aan bibliographie, die de *Lucas de Penna* zo waardevol heeft gemaakt. Het is dan ook te verwachten dat bovenstaand werk, dat de *Maitland Memorial Lectures delivered in the University of Cambridge in Lent Term 1948* bevat, even welkom zal zijn bij de fijnproevers van het middeleeuwse kanonieke recht.

L. Th. Maes.

Prof. Dr Friedrich STUMPFL: *Über die Herkunft des Landfahrertums in Tirol.* — (Z. menschl. u. Konst. lehre, Bd. 29, S. 665/694) - 1950, Würzburg (Universitätsdruckerei H. Stürtz).

De door Prof. Dr Stumpfl aan de landloperij toe- wijde studiën dienen met aandacht door de criminologen gevolgd, daar zij toelaten tot juistere en diepergaande begrippen te komen over de etiologie van een groot deel der ten onzent te bestrijden delicten.

Thans heeft S. het ontstaan opgespoord van deze groep der Tyoolse bevolking *die ohne festen Wohnsitz mit Frau und Kind umherziehen*; en dit van historisch, sociologisch en sociaal-biologisch standpunt uit.

Geschiedkundig kan het uitgemaakt worden, dat het rondzwerven ontstaan is tijdens de 16e en 17e eeuwen, ingevolge door overbevolking veroorzaakte toestanden, die vele familiën dwongen tot uitwijking en rondreizen om door leurhandel hun brood te kunnen verdienen.

Het bestuderen van de criminaliteit der Tyoolse zwervers bevestigt dergelijke theorie: deze criminaliteit is inderdaad treffend algemeen, niet zó zwaarwichtig, en praktisch altijd gericht tegen het eigendom, zoals het bewezen is geworden door Mergen in een monographie die onlangs in dit blad werd gerecenseerd (1940-1950, kol. 889).

Ook de ontleding van de persoonlijkheid dezer nomaden, van hun verstandelijke en affectieve karakteristieken, wijst op een specifiek *in-de-wereld-staan*, op een dyssocialiteit die gekenmerkt wordt zowel door hogerstaande als door lagerstaande strekkingen, op een *en-marge-zijn* dat niet toelaat de *Karrner* gelijk te stellen met het overige der Tyoolse bevolking waaruit hij nochtans gesproken is.

* * *

Prof. Dr Stumpfl heeft zijn verhandeling diep uitgewerkt: iedere voorstelling zeer nauwkeurig en zeer grondig onderzocht, en de schrijver laat zich nooit op onrijpe gevolgtrekkingen of blote affirmaties betrappen.

Het komt ons voor, wat het criminologisch standpunt betreft, dat uit de gerecenseerde studie kan afgeleid worden:

— dat de antisocialiteit slechts betrekkelijk is, en dat er veel goeds bij de delinquent blijft bestaan, veel uit te baten goeds;

— dat een werkelijke kennis der oorzaken van de dys- of antisocialiteit een synthetische verklaring vergt van de biologische, sociologische en psychologische aspecten;

— dat de socio-psychologische gedraging uiteindelijk tot het biologische komt te behoren, en dat dit overgeërfd biologische op zijn beurt het sociaal begrip

en het alleedaags reageren in zekere mate determiniert;

— en eindelijk, dat ons huidig arsenaal tegen de misdadigheid ondoeltreffend *moet* blijven om een delinquentie zoals deze der rondzwerfers terdege te bekampen. S. V.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

DE ACTIE DER FEDERATIE

Ten gevolge van de algemene vergadering te Namen en de dagorde op deze vergadering gestemd, heeft het Comité der Federatie een verzoekschrift gericht tot alle confraters volksvertegenwoordigers en senatoren.

Na een uiteenzetting van de tragische toestand der Balie op het ogenblik vermeldt het comité der Federatie in haar vertoog het volgende :

«De afschaffing der fraude-belasting is voor ons een aanmoediging en wij hebben geenszins aan de Federatie verheeld van oordeel te zijn dat vanaf het ogenblik dat de advocaten zouden behandeld worden zoals zulks reeds lang behoorde te geschieden, zij het als een plicht moesten beschouwen, moedig aan al hun fiscale verplichtingen te voldoen.

«Bij de lezing van het hierbijgevoegd verslag van onze confrater Feye, zult U bemerken dat er nochtans wijzigingen aan het ontwerp dienen aangebracht en wij vragen U deze wijzigingen wel te willen verdedigen en voor de verwezenlijking ervan te willen zorg dragen.

«Wij richten ons tot U, waarde Confrater, niet met het inzicht een gunst te bekomen, maar omdat U meer dan iemand anders geschikt zijt om gerechtigheid voor ons te verkrijgen.

«Anderzijds dient men de afschaffing van een reeks tergende en overigens nutteloze formaliteiten te bekomen zoals deze opgelegd door het houden van het register dat U kent, vermits U er eveneens toe gehouden zijt.

«De confrater met een enigszins belangrijke studie is het onmogelijk, zelf zulke boekhouding bij te houden hetgeen fouten zou meebrengen en hem zou verplichten aan derden al de geheimen zijner studie uit te leveren en in zijn boeken zulke nutteloze vermeldingen te doen als stortingen voor rekening van derden.

«Het na te streven doel voor de balie is ontegensprekelijk het forfaitaire regime.

«Het is de aard van de advokaat niet boeken, rekeningen en comptabiliteit bij te houden en zijn beroep vergt zijn aandacht, zijn plichtgevoel en zijn zorgen elders.

«Het is U niet onbekend welke gewichtige rol aan de Federatie op het huidig ogenblik is voorbehouden en wij hopen dat alle advocaten tegen het einde van het lopende jaar bij haar ingeschreven zijn.

«De nationale Unie der advocaten is heden ten dage een volstreckte werkelijkheid geworden.

«Indien de advocaten zich op dit ogenblik bewust zijn van een gemeenschappelijke verdediging dan is zulks te wijten aan het feit dat zij allen hebben ingezien dat de vrijwaring van hun materiële belangen een noodzaak is geworden wanneer men in hun schoot de tradities van eerlijkheid, orde, methode en onkreukbaarheid wil bestendigen ».

BALIE VAN TONGEREN

Hier volgt de samenstelling van de Raad der Orde der Balie van Tongeren voor het jaar 1950-1951 :

Stafhouder : Mr Lucien Thoné.

Leden : Mrs Leon Lambrechts, Edmond Janssen, Louis Roppe.

Secretaris : Mr Désiré Ruiters.

MEDEDELINGEN

BELGISCH-LUXEMBURGSE UNIE VOOR STRAFRECHT

We herinneren er aan dat de Unie voor Strafrecht haar heropeningsvergadering zal houden op Zaterdag 18 November e.k. te 14.30 u. ten Justitiepaleize van Brussel (1ste Kamer van het Hof van Beroep) en de belangrijke verslagen van Mter Collignon, Voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten en van dhr Professor De Laet, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Volksgezondheid, over Euthanasie zal discussiëren.

Een lunch wordt ingericht op 18 November om 12.30 uur 's middags in de Taverne Bristol.

De leden van de Unie die wensen er aan deel te nemen, worden vriendelijk verzocht hun toetreding te adresseren vóór 16 November aan dhr Rechter Dautricourt, Secretaris-generaal van de Unie voor Strafrecht, Paleis van Justitie te Brussel.

HET MINISTERIE VAN JUSTITIE EN DE UITZETTING VAN VREEMDELINGEN

Naar aanleiding van de publicatie in het R. W. van een arrest van de Raad van State d.d. 19 Mei 1950 i.v.m. de uitzetting van vreemdelingen (Zie R. W. 1950/1951, 210 en de daaronder geplaatste belangrijke noot van Jan de Meyer) werden ons van verschillende zijden een paar vragen gesteld betreffende het wetsbesluit op de vreemdelingenpolitie d.d. 28 September 1939.

De eerste vraag gold te weten of de bepalingen van het wetsbesluit nog van toepassing zijn nu het leger op vredesvoet werd teruggebracht; de uitzonderingsbepalingen van dit wetsbesluit werden inderdaad slechts uitgevaardigd voor de duur van de wettelijke oorlogstoestand nl. : « tot op de bij Koninklijk Besluit nader te bepalen dag, waarop het leger op vredesvoet wordt teruggebracht » (art. 1).

Het antwoord op deze vraag is uiterst eenvoudig ; art. 3, 1 van de wet van 1 Juni 1949 waarbij sommige wettelijke bepalingen gehandhaafd worden niettegenstaande het terugbrengen van het leger op vredesvoet (Staatsblad van 5 Juni 1949) luidt aldus : « In artikel één van de besluitwet van 28 September 1939 op de vreemdelingenpolitie, worden de woorden « tot op de bij Koninklijk Besluit nader te bepalen dag waarop het leger op vredesvoet wordt teruggebracht » vervangen door « tot op 31 December 1950 ».

De bepalingen van het wetsbesluit van 28 September 1939 gelden derhalve tot en met 31 December 1950. Het is waarschijnlijk, dat de wetgever deze termijn niet meer zal verlengen; het is immers niet wenselijk, dat in een democratische staat, dictatoriale bevoegdheden, die alleen door de oorlogsomstandigheden geboden

en te rechtvaardigen waren, langer dan noodzakelijk gehandhaafd blijven.

De tweede ons gestelde vraag, nl. of het wetsbesluit van 28 September 1939 de wet van 12 Februari 1897 op de vreemdelingen en inzonderheid de bepalingen van art. 2 van deze laatste wet, tijdelijk buiten werking heeft gesteld, is niet zo gemakkelijk als de voorgaande vraag te beantwoorden. Op grond van het verslag aan de koning, dat aan het wetsbesluit van 28 September 1939 voorafgaat, en van het door dit wetsbesluit beoogde doel (zie hierover o.a. H. Bekaert, « Le Statut des Etrangers en Belgique, T. I, 1940, blz. 459 e.v. ») komt het ons evenwel voor, dat het antwoord negatief moet luiden. De wetgever van 1939 heeft klaarblijkelijk nooit het opzet gehad aan de status van de in art. 2 van de wet van 12 Februari 1897 bedoelde vreemdelingen te raken; de door hem uitgevaardigde buitengewone en tijdelijke bepalingen hadden geen andere bedoeling dan de administratie van de vreemdelingenpolitie in staat te stellen, zonder veel formaliteiten, de toegang van ongewenste vreemdelingen te beletten en/of een onmiddellijk einde te stellen aan een voor de veiligheid of de economie van het land verderfelijke activiteit van tijdelijke en pas in het land verblijvende vreemdelingen.

Deze mening wordt, zoals ons bij nadere informatie is gebleken, niet gedeeld door het Departement van Justitie. Dit departement heeft sinds de bevrijding talrijke uitzettingsbesluiten getroffen, ook tegen die vreemdelingen welke zich in de gevallen bevinden, voorzien bij art. 2 van de wet van 12 Februari 1897 (o.a. gehuwd zijn met een Belgische vrouw en daarvan tijdens hun verblijf in België een of meer kinderen hebben, of wel met een Belgische vrouw gehuwd zijn zonder kinderen maar gedurende meer dan vijf jaar op bestendige wijze in België verblijven).

Wij wensen op dit juridisch vraagstuk thans niet dieper in te gaan. Te verwachten is immers, dat de Raad van State dit probleem spoedig zal te behandelen krijgen.

Voor wat echter de menselijke kant van het vraagstuk aangaat, zouden wij tot besluit beroep willen doen op de humanitaire gevoelens en opvattingen van de minister van justitie en van zijn ondergeschikte ambtenaren. De menselijke tragiek van de gevallen der vreemdelingen, die met Belgische vrouwen gehuwd zijn en sinds jaar en dag in België verblijven, is meestal zo groot dat alleen in buitengewone en uitzonderlijke omstandigheden hiermede geen rekening zou mogen gehouden worden. Dergelijke, buitengewone en uitzonderlijke omstandigheden bestaan echter praktisch nooit.

Het is niet aan te nemen, dat in België het « vijf en twintigste uur » ook zou zijn aangebroken, het uur, dat na het laatste uur komt, wanneer « zelfs de komst van een Messias niets zou uitwerken, omdat een door de techniek beheerste wereld niets geestelijks kan voortbrengen en dientengevolge aan monsters is overgeleverd ». (Virgil Georghiu, La vingt-cinquième heure, Paris 1950).

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Notarissen. — Nr. 9-10 September-Oktober 1950.

G. Smout, Nog over de verdeling van goederen van minderjarigen (Wet van 12 Juni 1816). — Rechtspraak.

Tijdschrift voor Gemeenterecht. — 10e aflevering, Oktober 1950.

Bezoldigingen. — Gemeentelijk Personeel. — Gemeentelijke Politie. — Rechtsgedingen.

Nederlands Juristenblad. — Nr. 37 van 4 November 1950.

Dr. J. L. F. van Essen, Het rechtsadvies van het Internationale Hof van Justitie in zake de vredesverdragen met Bulgarije, Hongarije en Roemenië. — Mr. M. Krauss; Artikel 104 Wetboek van Strafrecht géén dode letter? — Mr. B. L. De Regt, Artikel 5, Laatste lid W.v.Sr.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie. — Nr. 4163 van 4 November 1950.

Prof. Mr. J. H. Beekhuis, Pachtproblemen. — Mr. Dr. M. P. J. A. Cremers, Aftrek van strafrechtelijke boeten in het fiscaalrecht o.m. J. P. Scheltens. — Y. D. C. Van Duyn, Rechterlijke en administratieve beslissingen inzake notariaat en fiscaalrecht.

Journal des Tribunaux. — Nr. 3869 van 5 November 1950.

Marcel Grégoire, Les sociétés anonymes et l'impôt — Le fisc destructeur des responsabilités sociales. — R. Warlomont, La méthode dans l'interprétation du droit et le rayonnement du Code civil dans le monde actuel.

Revue de Droit Pénal et de Criminologie. — Nr. 2 November 1950.

H. Bekaert, Le secret de l'instruction. — J. Simon, Encore à propos d'un cas intéressant de délit manqué. — L. Acheroy, Un aspect de l'organisation pénitentiaire en France. — M. Dubois et W. P. C. Knuttel, Principaux aspect du problème de l'enfance inadaptée ou menacée dans son adaptation sociale.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation. — 26 Octobre — 35e cahier.

Pierre Voirin, A propos des grèves de mars 1950 dans les organismes de sécurité sociale : non payement des jours de grève. — Jurisprudence.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"